

Ajankohtaista tutkijapalveluista

Tilastokeskus

Ajankohtaista tutkijapalveluista - News from Research Services

Maaliskuu / March 2024

For English see below

Alkaneen vuoden keskeisiä tavoitteita Tutkijapalveluissa ovat sujuva lupakäsittely, valmisaineistojen kehitystyön käynnistäminen, valtioneuvoston datahuoneen vakinaistaminen sekä FIONAn kehittäminen paremmin tutkijoita palvelevaksi. Lisäksi tarkennamme käytänteitämme hyvän tietosuojan toteutumisen varmistamiseksi.

Syksyllä voimaan tulleen EU:n datahallinta-asetuksen toimeenpanon myötä Tilastokeskuksen rooli tietojen toisiokäytön edistäjänä vahvistui. Tilastokeskus on käynyt vuodenvaihteessa keskusteluja keskeisten sidosryhmien edustajien kanssa. Useissa keskusteluissa todettiin, että tutkimuskäytön edistämisessä on vielä runsaasti tehtävää.

Vuonna 2023 saapuneiden käyttöluvhakemusten määrä ja FIONAn käyttäjämäärä kasvoivat. Lupakäsittelyn sujuvuus parani erityisesti loppuvuonna, jolloin hakemusjonot olivat hetken aikaa miltei tyhjiä.

Tutkijapalvelun hakemuskäsittely on tällä hetkellä pääosin sujuvaa. Vain räätälöitävien aineistojen käsittelyyn otossa on tällä hetkellä merkittävää viivettä, ja räätälöintihakemukset pääsevät käsittelyyn noin kahden kuukauden kuluessa hakemuksen valmistumisesta. Viiveitä hakemusten käsittelyyn pääsyssä voi seurata verkkosivuiltamme stat.fi/tutkijapalvelut.

Datahuone ja valmisaineistokirjasto

Datahuoneen vakinaistamiseen ja toiminnan laajentamiseen on saatu lisärahoitusta vuodelle 2024 yhteensä 0,9 miljoonaa euroa pilottihankkeeseen osallistuville VATT:lle, Tilastokeskukselle ja Taloustieteen keskus Helsinki GSE:lle. Lisärahoitus auttaa valtioneuvoston datahuonetta vastaamaan nykyistä laajemmin hallitusohjelmasta kumpuaviin selvitystarpeisiin. Tilastokeskus pystyy lisärahoituksen ansiosta tarjoamaan datahuoneelle aineistoja aiempaa tehokkaammin sekä kehittämään ja parantamaan datahuoneen palvelua.

Jatkamme uusien valmisaineistojen kehittämistä tiiviissä yhteistyössä datahuoneen kanssa. Valmisaineistokirjasto tuo laadukkaat aineistot sekä datahuoneen että laajemminkin suomalaisen tutkimuksen käyttöön.

Tutkijapalveluiden hinnat ja laskutus 2024

Siirrymme FIONA-etäkäytön ja jatkuvien valmisaineistojen laskutuksessa uuteen laskutusrytmiin. Laskutamme etäkäytön maksut neljä kertaa vuodessa, huhtikuussa, elokuussa, lokakuussa ja joulukuussa. Jatkuvien valmisaineistojen vuosimaksut laskutamme kerran vuodessa, tänä vuonna maaliskuussa.

Tilastokeskuksen työn tuntihinta muuttui 1.3.2024 alkaen. Työn tuntihinta on jatkossa 115 euroa (+alv 24 %).

[Tutkijapalveluiden hinnat vuodelle 2024.](#)

FIONA-etäkäytössä siirrytään tulosteiden pistotarkastukseen

FIONA-etäkäytössä siirrytään kevään aikana etäkäyttöjärjestelmästä ulos otettavien tiedostojen pistotarkastukseen. Jatkossa tuloksia on mahdollista saada ulos etäkäyttöjärjestelmästä nopeammin, mutta samalla tutkijoiden vastuu tulosteiden tietosuojasta kasvaa. Teidotamme hankkeita myöhemmin erikseen, kun pistotarkastus otetaan käyttöön.

Järjestämme asiakkaillemme Teamsin kautta 19.3.2024 klo 9–10.30 tilaisuuden, jossa esitellään uutta pistotarkastusmenettelyä ja kerrataan tulosteiden tietosuojaa. Osallistu tapahtumaan tästä linkistä: [Linkki Teams- tapahtumaan.](#)

Jos hankkeen vastuututkijana koet, että et halua tutkimushankkeen siirtyvän pistotarkastusmalliin, ole yhteydessä tutkijapalveluihin.

FIONAn uutisia

Olemme ottamassa käyttöön Anacondan pakettijakeluratkaisua Python-käyttäjille. Ratkaisun ansiosta tärkeimmät Python-paketit voi asentaa itse FIONAssa ilman ylläpidon toimia. Ilmoitamme käyttöönotosta erikseen FIONAn tiedotteissa järjestelmän sisällä.

Ulkomaiset tutkijat voivat käyttää nyt eIDAS-tunnistautumista FIONAan ja lupapalveluun, jos EduGAIN ei ole mahdollinen. Tunnistustapa löytyy Suomi.fi-valinnan takaa ulkomaalaisen tunnistustavoista.

[FIONAn kehittämisen tiekartta \(sivun lopussa\).](#)

Tietosuojan vaikutustenarviointi (DPIA)

Haluamme muistuttaa tutkimushankkeita siitä, että tietosuojalainsäädännön mukaan tutkimusaineistosta tulee tehdä tietosuojan vaikutustenarviointi silloin, kun tutkimuskäyttöön haetaan laajamittaisesti erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja tai rikoksia ja rikkomuksia koskevia tietoja. Vaikutustenarviointi on syytä tehdä myös, jos tutkimushanke edellyttää henkilötietoja sisältävien tietokokonaisuuksien yhdistämistä ja tietojen laajamittaista käsittelyä.

Erytyisiä henkilötietoryhmiä ovat sellaiset tiedot, jotka koskevat rotua tai etnistä alkuperää, poliittisia mielipiteitä, uskonnollista tai filosofista vakaumusta, ammattiliittoon kuulumista, terveyttä (ei kuolemansyytiedot), seksuaalista suuntautumista tai käyttäytymistä tai geneettisiä tietoja.

Vaikutuksenarvioinnin tekemisestä on ohjeistusta [Tietosuojavaltuutetun sivulla](#). Arvion tekemiseen voi käyttää oman organisaation, tietosuojavaltuutetun toimiston tai [Tilastokeskuksen arviointilomaketta](#). Tilastokeskus voi tarvittaessa pyytää nähtäväksi vaikutustenarviointia.

Kevään vinkki

Muista vastata tutkijapalveluiden asiakaskyselyyn! Lähetämme kyselyn asiakkaillemme maaliskuussa. Mikäli et saa kyselyä maaliskuun aikana, ole yhteydessä tutkijapalveluiden palvelusähköpostiin tutkijapalvelut@stat.fi.

News from Research Services

The goals of the Research Services for the current year include to smooth processing of user licences, launching the development work on new ready-made data, making the Government's Data Room permanent, and developing FIONA into a better service for researchers. In addition, we will specify our practices to ensure good data protection.

As a result of the implementation of the EU's Data Governance Act that entered into force in the autumn, Statistics Finland's role as a promoter of secondary use of data strengthened. At the turn of the year, Statistics Finland had discussions with representatives of key stakeholder groups. It was mentioned in several of the discussions that there is still much to be done in promoting research use.

In 2023, the number of user licence applications received and FIONA users increased. Licence processing improved especially towards the end of the year when the application queues were almost empty for a moment.

The processing of applications by the Research Services is mostly running smoothly at the moment. There is currently a significant delay only in the processing of tailored data, and applications for tailored data are processed within about two months after the completion of the application. Delays in the entry to processing of applications can be followed on [our website](#).

Data Room and ready-made data library

VATT Institute for Economic Research, Statistics Finland and Helsinki GSE participating in the pilot project have received additional funding for 2024 to the tune of EUR 0.9 million for the permanent establishment and expansion of the activities of the Data Room. The additional funding helps the Government's Data Room to respond more extensively to the reporting needs arising from the Government Programme. Thanks to the additional funding, Statistics Finland can provide the Data Room with data more efficiently than before and develop and improve the Data Room service.

The development of new ready-made data will continue in close cooperation with the Data Room. The ready-made data library provides high-quality data both for the Data Room and for research in Finland in general.

Prices and invoicing of Research Services in 2024

Invoicing of FIONA remote access use and continuous ready-made data will take on a new invoicing rhythm. Remote access charges are invoiced four times a year, in April, August, October and December. The annual charges for continuous ready-made data are invoiced once a year, this year in March.

Statistics Finland's charge for hour worked changes starting from 1 March 2024. In the following, the charge for hour worked will be EUR 115 (+ VAT 24%).

[Prices of Research Services in 2024.](#)

Random checking of outputs will be introduced in FIONA remote access use

Random checking of the files to be exported will be introduced in FIONA remote access use during spring. In future, outputs can be retrieved faster from remote access use, but at the same time researchers' responsibility for the data protection of outputs grows. Projects will be informed when random checking model will be introduced.

If as the project's researcher in charge you feel that you do not want the research project to be transferred to the random checking model, please contact the Research Services.

FIONA news

The Anaconda package distribution solution is being implemented for Python users. This solution will enable the most important Python packages to be installed in FIONA without an administrator. The introduction is reported separately in FIONA releases within the system.

Foreign researchers can now use the eIDAS identification for FIONA and the licensing service if Edugain is not possible. The identification method can be found in the Suomi.fi selection under Identification methods for foreigners.

[Development road map \(at the bottom of the page\).](#)

Data protection impact assessment (DPIA)

We would like to remind research projects that under the data protection legislation, a data protection impact assessment must be carried out on research data when applying for extensive data belonging to special categories of personal data or data on criminal convictions and offences for research use. An impact assessment should also be carried out if the research project requires the combination of data sets containing personal data and their extensive processing.

Special categories of personal data concern race or ethnic origin, political opinions, religious or philosophical beliefs, trade union membership, health (not cause of death data), sexual orientation or behaviour, or genetic data.

Further instructions on the impact assessment are given on the website of the [Data Protection Ombudsman](#). The assessment can be made using the assessment form of your organisation or the Office of the Data Protection Ombudsman. If necessary, Statistics Finland may request to view the impact assessment.

Tip for spring

Remember to respond to the customer inquiry of Research Services! We will send the inquiry to our customers in March. If you have not received the inquiry during March, please contact the Research Services' service email tutkijapalvelut@stat.fi